

Czwartek, 19 stycznia 2017 r.

P8_TA(2017)0003

Republika Środkowoafrykańska**Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 19 stycznia 2017 r. w sprawie sytuacji w Republice Środkowoafrykańskiej (2017/2507(RSP))**

(2018/C 242/02)

Parlament Europejski,

- uwzględniając swoje poprzednie rezolucje w sprawie Republiki Środkowoafrykańskiej, zwłaszcza z dnia 7 czerwca 2016 r. w sprawie operacji wspierania pokoju i zaangażowania UE w działania ONZ i Unii Afrykańskiej ⁽¹⁾,
- uwzględniając rezolucję Rady Bezpieczeństwa ONZ nr 2301 (2016) przedłużającą mandat Wszechstronnej Zintegrowanej Misji Stabilizacyjnej ONZ w Republice Środkowoafrykańskiej (MINUSCA) do 15 listopada 2017 r., przyjętą przez Radę Bezpieczeństwa na jej 7747. posiedzeniu w dniu 26 lipca 2016 r.,
- uwzględniając sprawozdanie ONZ o sytuacji w zakresie praw człowieka z dnia 14 grudnia 2016 r. i oświadczenie rzecznika Europejskiej Służby Działań Zewnętrznych (ESDZ) z dnia 6 stycznia 2017 r. w sprawie ataków na MINUSCA,
- uwzględniając brukselską konferencję na rzecz Republiki Środkowoafrykańskiej z dnia 17 listopada 2016 r., której współprzewodniczyła wiceprzewodnicząca Komisji / wysoka przedstawiciel Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa Federica Mogherini i prezydent Republiki Środkowoafrykańskiej Faustin-Archange Touadéra,
- uwzględniając sprawozdanie na temat Republiki Środkowoafrykańskiej złożone w Departamencie ds. Operacji Pokojowych ONZ w dniu 21 października 2016 r. przez J. E. Joanne Adamson, wiceszefową delegatury Unii Europejskiej przy ONZ,
- uwzględniając sprawozdanie przedstawione w dniu 22 lipca 2016 r. przez niezależną ekspert ONZ wyznaczoną przez Radę Praw Człowieka do monitorowania, raportowania i doradzania w sprawie sytuacji praw człowieka w Republice Środkowoafrykańskiej oraz jej oświadczenie z dnia 16 listopada 2016 r. złożone przed spotkaniem darczyńców w Brukseli,
- uwzględniając konkluzje Rady w sprawie Republiki Środkowoafrykańskiej z dnia 9 lutego 2015 r., 20 lipca 2015 r. i 14 marca 2016 r. oraz 19 kwietnia 2016 r. w sprawie pokojowego przeprowadzenia wyborów w Republice Środkowoafrykańskiej,
- uwzględniając oświadczenie z dnia 8 lipca 2016 r. przewodniczącego Komisji Budowania Pokoju ds. Republiki Środkowoafrykańskiej na spotkaniu informacyjnym Rady Bezpieczeństwa ONZ w sprawie Republiki Środkowoafrykańskiej,
- uwzględniając zmienioną umowę o partnerstwie z Kotonu,
- uwzględniając Rzymski Statut Międzynarodowego Trybunału Karnego (MTK) z roku 1998, ratyfikowany przez Republikę Środkowoafrykańską w 2001 r.,
- uwzględniając załączony do Konwencji o prawach dziecka protokół fakultatywny dotyczący zaangażowania dzieci w konflikty zbrojne, który został podpisany przez Republikę Środkowoafrykańską,
- uwzględniając sprawozdanie Amnesty International z dnia 11 stycznia 2017 r. pt. „The long wait for justice: accountability in Central African Republic” [Długie oczekiwanie na sprawiedliwość: odpowiedzialność w Republice Środkowoafrykańskiej],
- uwzględniając art. 135 ust. 5 i art. 123 ust. 4 Regulaminu,

⁽¹⁾ Teksty przyjęte, P8_TA(2016)0249.

Czwartek, 19 stycznia 2017 r.

- A. mając na uwadze, że od 2013 r., kiedy Republika Środkowoafrykańska zaczęła wydobywać się z chaosu po brutalnym konflikcie między rebelianckim sojuszem Seleki i bojówkami Anti-Balaka, kraj ten dokonał ogromnych postępów przy wsparciu społeczności międzynarodowej, przywrócono porządek konstytucyjny i z powodzeniem przeprowadzono pokojowe wybory, co pozwoliło zakończyć transformację;
- B. mając na uwadze, że mimo politycznych postępów Republika Środkowoafrykańska wciąż nie może się uporać z niestabilnością i sporadycznymi zamieszkami, które potęgują gwałtowne starcia w wielu miejscowościach, prowadzące do przesiedleń ludności na zachodzie, północy i wschodzie kraju; mając na uwadze, że do poważnych problemów z dziedziny praw człowieka w Republice Środkowoafrykańskiej należy wciąż także brak swobód obywatelskich i równouprawnienia płci, ograniczanie wolności religii lub przekonań i napięcia między różnymi społecznościami;
- C. mając na uwadze, że misja pokojowa ONZ dysponuje liczbą 10 750 uczestników na terenie Republiki Środkowoafrykańskiej, ale część ludności skarży się, że to za mało, aby chronić ją przed atakami dziesiątek grup zbrojnych; mając na uwadze, że w sprawozdaniu ONZ z dnia 14 grudnia 2016 r. w sprawie arbitralnych egzekucji mowa jest o przemocy seksualnej w Republice Środkowoafrykańskiej;
- D. mając na uwadze, że w grudniu 2016 r. misja MINUSCA wspierała nowy dialog między 11 z 14 grup zbrojnych a rządem, w ramach nieustających wysiłków na rzecz rozbrojenia walczących w Republice Środkowoafrykańskiej frakcji; mając na uwadze, że według MINUSCA w dniu 4 stycznia 2017 r. powracający z patrolu z miasta Kouli uczestnicy misji pokojowej zostali zaatakowani przez około 50 napastników około 60 km (37 mil) na zachód od Obo, w rezultacie ataku zginęło dwóch uczestników misji zaatakowanych przez nieznaną rebeliantów, a podobny atak miał miejsce również w dniu 7 stycznia 2017 r. na północny zachód od Bokayi, gdzie zginął jeden uczestnik misji;
- E. mając na uwadze, że system sądowniczy wciąż jest w powijkach, a możliwości policji są wyjątkowo ograniczone, a jeśli dodać do tego brak działającego wymiaru sprawiedliwości, oznacza to, że niewiele jest działań, które mają na celu powstrzymanie łamania praw człowieka lub rozwiązanie problemu naruszeń praw człowieka i postawienie sprawców przed sądem;
- F. mając na uwadze, że według Amnesty International brak sprawiedliwości w Republice Środkowoafrykańskiej jest tak dotkliwy, że niektóre z ofiar są zmuszone na co dzień żyć obok osób, które je skrzywdziły, ponieważ setki skazańców wydostały się z więzień, korzystając z masowych ucieczek, a wiele osób oskarżonych o najgorsze zbrodnie nigdy nie zostało aresztowanych; mając na uwadze, że działa tylko 8 z 35 więzień, a poza stolicą, Bangi, funkcjonuje tylko kilka sądów;
- G. mając na uwadze, że od sierpnia 2016 r. zarejestrowano w Republice Środkowoafrykańskiej alarmujący wzrost liczby przypadków łamania praw człowieka i naruszania międzynarodowego prawa humanitarnego, których sprawcami są różne odłamy byłych oddziałów Seleka, Anti-Balaka i ich zwolenników: co najmniej 100 osób zamordowano, ludność zmuszono do ucieczki i zniszczono jej dobytek; mając na uwadze, że pod koniec listopada 2016 r. organizacje praw człowieka zgłosiły eskalację walk w Republice Środkowoafrykańskiej między dwoma grupami Seleka, w wyniku których zginęło 14 osób cywilnych, a 76 zostało rannych;
- H. mając na uwadze, że według rzecznika MINUSCA w Bangi Vladimira Monteiro celem takich ataków są nie tylko uczestnicy misji pokojowej ONZ, ale także organizacje humanitarne i ludność cywilna;
- I. mając na uwadze, że od 28 do 30 listopada 2016 r. co najmniej 115 osób zginęło w wyniku potyczek między dwoma grupami (obie to odłamy Seleka – Front Ludowy na rzecz Odrodzenia Republiki Środkowoafrykańskiej (Front Populaire pour la Renaissance de la Centrafrique, FPRC) i Unia na rzecz Pokoju w Republice Środkowoafrykańskiej (l'Union pour la Paix en Centrafrique, UPC)) o kontrolę nad drogami prowadzącymi do kopalni diamentów wokół miasta Kalaga, leżącego 45 km od Bria, gdzie oba odłamy pobierają „myto”, szczególnie na terenach górniczych i na trasach uczęszczanych przez pasterzy Fulan;

Czwartek, 19 stycznia 2017 r.

- J. mając na uwadze, że w maju 2016 r. Piąty Komitet Zgromadzenia Ogólnego ONZ przyjął przekrojową rezolucję o misjach pokojowych, w której z zadowoleniem przyjął determinację sekretarza generalnego, aby w pełni stosować politykę zerowej tolerancji, potwierdził konieczność zacieśnionej koordynacji na rzecz wspierania ofiar i rozszerzył politykę ONZ w zakresie przejrzystości w sprawach dotyczących zarzutów o wykorzystywanie i nadużycia seksualne;
- K. mając na uwadze, że w dniu 17 listopada 2016 r. Wysoki Przedstawiciel Unii ds. Zagranicznych i Polityki Bezpieczeństwa / wiceprzewodnicząca Komisji Federica Mogherini oraz prezydent Republiki Środkowoafrykańskiej Faustin-Archange Touadéra zmobilizowali społeczność międzynarodową, aby uzyskać pomoc polityczną i konkretne zobowiązania służące wsparciu ambitnego planu Republiki Środkowoafrykańskiej na rzecz pokoju, bezpieczeństwa i pojednania w tym kraju, a także promowania rozwoju i ożywienia gospodarczego;
- L. mając na uwadze, że według ONZ prawie połowa ludności Republiki Środkowoafrykańskiej boryka się z niedoborem żywności i potrzebuje pomocy humanitarnej; mając na uwadze, że 40 % dzieci poniżej trzeciego roku życia jest chronicznie niedożywionych, a co piąte dziecko nie dożyje piątych urodzin;
- M. mając na uwadze, że szacuje się iż w tym roku pomocy humanitarnej będzie potrzebowało 2,2 miliona osób, w tym 1,1 miliona dzieci; mając na uwadze, że pod koniec 2016 r. około 420 tys. osób zostało wewnętrznie przesiedlonych, a dodatkowe 453 tys. szukało schronienia w sąsiednich krajach;
- N. mając na uwadze, że przez ostatnie trzy lata Unia Europejska była największym dawcą pomocy dla Republiki Środkowoafrykańskiej, angażując ponad 500 mln EUR na rzecz tego kraju; mając na uwadze, że jeśli chodzi o pomoc humanitarną, sama tylko Komisja przeznaczyła od grudnia 2013 r. 124 mln EUR (oprócz 30 mln EUR na uchodźców z Republiki Środkowoafrykańskiej w sąsiednich krajach); mając na uwadze, że na brukselskiej konferencji darczyńców w dniu 17 listopada 2016 r. UE ogłosiła przeznaczenie dodatkowych funduszy w wysokości 409 mln EUR na odbudowę, budowę pokoju i na potrzeby humanitarne w Republice Środkowoafrykańskiej;
- O. mając na uwadze, że Boża Armia Oporu (LRA) nasiliła aktywność we wschodniej części Republiki Środkowoafrykańskiej, zapuszczając się poza tereny górnicze i dokonując ataków w celach rabunkowych, w celu arbitralnego pozbawienia wolności, niszczenia i konfiskaty dobytku ludności cywilnej, a także dokonując porwań; mając na uwadze, że według mechanizmu śledzącego działalność LRA od stycznia 2016 r. zgłoszono porwanie 344 osób, w tym ponad 60 dzieci, a tysiące osób cywilnych opuściło miejsce zamieszkania na obszarach, gdzie LRA jest aktywna;
- P. mając na uwadze, że w dniu 15 lipca 2014 r. UE utworzyła pierwszy wielostronny fundusz powierniczy UE przeznaczony na pomoc dla Republiki Środkowoafrykańskiej, zwany Békou: ma on na celu przyczynianie się do stabilizacji i rekonstrukcji kraju;
- Q. mając na uwadze, że od 2013 r. poprawił się ogólny poziom bezpieczeństwa, zwłaszcza w Bangi, jednak poprawa ta nadal jest nietrwała, a w ostatnich miesiącach ponownie nasiliły się akty przemocy; mając na uwadze, że w całym kraju nadal popełniane są przestępstwa, takie jak morderstwa, tortury, przemoc seksualna, kradzieże, porwania, niszczenie mienia oraz nielegalny handel i posiadanie broni;
- R. mając na uwadze, że Światowy Program Żywnościowy zapowiedział, iż z powodu ograniczeń finansowych będzie zmuszony dodatkowo zmniejszyć ilość dostarczanej żywności, a od lutego 2017 r. dystrybucja żywności może zostać całkowicie zawieszona;
- S. mając na uwadze, że nielegalny handel i wydobycie diamentów oraz pozyskiwanie drewna podsycają konflikt, gdyż przyczyniają się do finansowania ugrupowań zbrojnych;
- T. mając na uwadze, że Międzynarodowa Organizacja Frankofonii od 2003 r. stale dąży do umocnienia demokracji, praworządności i pokoju w Republice Środkowoafrykańskiej, i nie przerywa tych działań w obecnym kontekście odbudowy państwa po kryzysie; mając na uwadze, że prace Międzynarodowej Organizacji Frankofonii mają kluczowe znaczenie dla zwiększania zdolności instytucji środkowoafrykańskich, udzielania wsparcia technicznego w tworzeniu specjalnego trybunału karnego i krajowej komisji praw człowieka oraz w umacnianiu administracyjnych i prawnych ram wyborów, dla udzielania wsparcia technicznego we wdrażaniu programów rozbrojenia, demobilizacji i reintegracji oraz reformy systemu bezpieczeństwa, a także dla udzielania wsparcia technicznego specjalnemu trybunałowi karnemu dzięki zmobilizowaniu francuskojęzycznych sędziów;

Czwartek, 19 stycznia 2017 r.

1. z zadowoleniem przyjmuje starania prezydenta Touadéry i jego rządu na rzecz pokoju i pojednania w Republice Środkowoafrykańskiej po dziesięcioleciach zapóźnienia rozwojowego i niestabilności oraz po latach konfliktu zbrojnego; apeluje do rządu Republiki Środkowoafrykańskiej o dalsze nasilanie tych starań, zwłaszcza jeśli chodzi o dialog z ugrupowaniami zbrojnymi, programy rozbrojenia, demobilizacji i reintegracji oraz reformę systemu bezpieczeństwa, a także o przywrócenie postępowań sądowych i karnych w celu zwalczania bezkarności;
2. zdecydowanie potępia pozbawianie ludzi środków do życia i własności oraz łamanie i naruszanie międzynarodowego prawa humanitarnego, w tym arbitralne egzekucje, przemoc seksualną, nieludzkie traktowanie oraz wszelkie formy napaści, a także ataki i prowokacje skierowane przeciwko cywilom i uczestnikom misji pokojowych; przypomina, że zgodnie z międzynarodowym prawem humanitarnym takie ukierunkowane ataki mogą stanowić zbrodnię wojenną; składa szczerze wyrazy współczucia rządowi Maroka i Bangladeszu oraz rodzinom ofiar i członkom misji MINUSCA; podkreśla, że ataki wymierzone w uczestników misji pokojowych są niedopuszczalne i niezgodne z jakimikolwiek normami międzynarodowymi;
3. uważa pokojowe przeprowadzenie w Republice Środkowoafrykańskiej w dniu 14 lutego 2016 r. połączonych wyborów, w których wzięła udział duża liczba wyborców, za prawdziwy sukces w procesie przemian politycznych; pochwała władze za wysiłki, które zwiększyły wiarygodność i przejrzystość wyborów; z zadowoleniem przyjmuje zaangażowanie MINUSCA i wsparcie ze strony operacji Sangaris, które przyczyniły się w znacznej mierze do pokojowego przebiegu procesu wyborczego;
4. zdecydowanie popiera prawo sekretarza generalnego ONZ do wdrażania polityki przejrzystości ONZ („zero tolerancji”) w odniesieniu do zarzutów wykorzystywania i nadużyć seksualnych, i z zadowoleniem przyjmuje inicjatywę już podjętą przez niego w Republice Środkowoafrykańskiej; wzywa państwa należące do ONZ o zapewnienie zespołom ds. postępowania i dyscypliny oraz nadzoru wewnętrznego misji MINUSCA zasobów niezbędnych do skutecznego reagowania na przypadki wykorzystywania i nadużyć seksualnych oraz innych przestępstw;
5. podkreśla fundamentalne znaczenie bezpieczeństwa; w związku z tym kładzie nacisk na potrzebę reform, które przekształcą siły zbrojne Republiki Środkowoafrykańskiej w profesjonalne, demokratycznie kontrolowane i etnicznie reprezentatywne wojsko; z zadowoleniem przyjmuje decyzję Rady Europejskiej z dnia 19 kwietnia 2016 r. o wysłaniu do Republiki Środkowoafrykańskiej wojskowej misji szkoleniowej (EUTM RCA), która będzie uczestniczyć w reformowaniu sektora obronności tego państwa; liczy, że pomoże to zmodernizować środkowoafrykańskie siły zbrojne (FACA) oraz zwiększyć ich skuteczność i integracyjny charakter dzięki strategicznemu doradztwu dla ministerstwa obrony i sztabu generalnego Republiki Środkowoafrykańskiej, a także dzięki edukowaniu i szkoleniu;
6. apeluje do rządu Republiki Środkowoafrykańskiej o szybkie wszczęcie bezstronnych dochodzeń w sprawie wszystkich zarzutów naruszania praw człowieka i łamania prawa humanitarnego, o należyte ściganie osób odpowiedzialnych (przestępcy i mordercy muszą stanąć przed sądem bez względu na to, do którego ugrupowania należą) oraz o zapewnienie ofiarom odpowiedniego zadośćuczynienia; zdecydowanie popiera szybkie utworzenie specjalnego trybunału karnego (proces ten ma się zakończyć w pierwszej połowie 2017 r.), który musi otrzymać stały dopływ finansowania, by zapewnić pociągnięcie winnych do odpowiedzialności i położyć kres powszechnej obecnie bezkarności; z zadowoleniem przyjmuje fakt, że w grudniu 2016 r. ONZ rozpoczęła proces rekrutacji ośmiu sędziów międzynarodowych;
7. ubolewa, że wymiar sprawiedliwości Republiki Środkowoafrykańskiej, który był słaby jeszcze przed wybuchem wojny domowej, poważnie ucierpiał w wyniku ciągłych walk, które doprowadziły do zniszczenia wielu rejestrów sądowych i przymusowego uchodźstwa pracowników sądów; apeluje do rządu Republiki Środkowoafrykańskiej, by przy wsparciu społeczności międzynarodowej dokonał znacznych inwestycji w wymiar sprawiedliwości, w tym w odbudowę sądów, sił policyjnych i więzień; przypomina równocześnie, że sukces zagwarantować może tylko przestrzeganie zasad dobrego rządzenia demokratycznego i gospodarczego, dzięki konstruktywnemu podejściu do dialogu w duchu forum z Bangi;
8. podkreśla w szczególności znaczenie ścisłej koordynacji działań z partnerami, szczególnie z władzami Republiki Środkowoafrykańskiej, Unią Europejską, Bankiem Światowym i ONZ, dla zapewnienia dobrej współpracy i komplementarności obecnych dążeń do przywrócenia stabilności w Republice Środkowoafrykańskiej; apeluje o niezwłoczne podjęcie działań skierowanych przeciwko bezkarności sprawców zbrodni wojennych i innych przestępstw oraz działań mających przyczynić się do odbudowy wymiaru sprawiedliwości, gdyż brak sprawiedliwości przyczynił się w ostatnich miesiącach do nasilenia gwałtownych starć;

Czwartek, 19 stycznia 2017 r.

9. ubolewa, że z powodu braku funduszy Światowy Program Żywnościowy ONZ może wkrótce stanąć wobec konieczności zaprzestania niesienia pomocy 150 tys. osób, które w dotkniętej kryzysem Republice Środkowoafrykańskiej przemoc zmusiła do opuszczenia domów; zaznacza, że żywność dystrybuowana przez Światowy Program Żywnościowy jest ostatnią deską ratunku dla tych przesiedleńców, którzy utracili wszystko, oraz że zawieszenie pomocy miałyby dla nich dramatyczne skutki; w związku z tym apeluje do darczyńców, by uhonorowali swoje zobowiązania wobec Światowego Programu Żywnościowego i zapobiegli dalszemu pogorszeniu się sytuacji w odniesieniu do pomocy humanitarnej;
 10. z zadowoleniem przyjmuje zwiększenie zaangażowania UE i państw członkowskich w Republice Środkowoafrykańskiej wobec zmieniających się potrzeb; wzywa wszystkich darczyńców międzynarodowych, by uzupełniali dostarczane przez UE środki finansowe na pomoc humanitarną, w tym Światowy Program Żywnościowy, i pomogli osobom dotkniętym kryzysem w Republice Środkowoafrykańskiej, zarówno wewnątrz kraju, jak i w krajach sąsiednich, gdzie przebywają uchodźcy;
 11. wzywa Republikę Środkowoafrykańską do opracowania polityki krajowej i ram prawnych odpowiednio chroniących prawa człowieka w odniesieniu do osób wysiedlonych, w tym prawo do swobodnego przemieszczania się; apeluje również o przyjęcie trwałych rozwiązań dla wysiedleńców i uchodźców, obejmujących możliwość dobrowolnego, trwałego, bezpiecznego i godnego powrotu do domu, a także możliwość integracji i osiedlenia się w miejscu pobytu;
 12. uważa, że dialog to jedyna droga do trwałego pokoju w dotkniętych konfliktem regionach Republiki Środkowoafrykańskiej, i apeluje do rządu o konkretną reakcję na obawy społeczności międzynarodowej w kwestii rozwiązywania kryzysów, przez aktywne podejście do zapewniania bezpieczeństwa miejscowej ludności;
 13. wzywa rząd Republiki Środkowoafrykańskiej, by przy wsparciu partnerów międzynarodowych w trybie pilnym wdrożył krajowy plan odbudowy i pokoju, zwłaszcza przez zwiększenie potencjału krajowych sił bezpieczeństwa, rozbrojenie, demobilizację i reintegrację członków ugrupowań zbrojnych oraz przez zwalczanie bezkarności;
 14. zachęca władze Republiki Środkowoafrykańskiej do opracowania krajowej strategii walki z nielegalnymi siatkami eksploatacji zasobów naturalnych i handlu nimi;
 15. sugeruje, by ONZ utworzyła w misji MINUSCA komórkę ds. zwalczania nielegalnego handlu diamentami, drewnem, złotem i kością słoniową oraz ze zmilitaryzowanym kłusownictwem;
 16. wzywa międzynarodowe spółki diamentowe, by zaprzestały podsycania konfliktu i łamania praw człowieka przez nabywanie nielegalnie wydobywanych i sprzedawanych diamentów z Republiki Środkowoafrykańskiej;
 17. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji rządowi i władzom Republiki Środkowoafrykańskiej, Radzie Komisji, wiceprzewodniczącej Komisji / wysokiej przedstawiciel Unii ds. zagranicznych i polityki bezpieczeństwa, Radzie Bezpieczeństwa ONZ, sekretarzowi generalnemu ONZ, instytucjom Unii Afrykańskiej, Wspólnocie Gospodarczej Państw Afryki Środkowej, Wspólnemu Zgromadzeniu Parlamentarnemu AKP-UE oraz państwom członkowskim UE.
-